

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Concernstaf

Onderwerp:

Vragen ex art 46 RvO DS Uithuisplaatsing kinderen i.v.m. toeslagenaffaire

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 9-11-2021

Notanummer : 2021-191

Datum : 9-11-2021

Programma : 03-Meedoen

Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : Antwoordbrief vragen ex art 46 RvO.docx, Schriftelijke vragen
Uithuisplaatsingen slachtoffers toeslagenaffaire.doc

Parafering

05-11-2021: Wethouder05-11-2021: Programmamanager

Agendering

Definitieve akkoord

B & W d.d.: 9-11-2021

Besluit

1. De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de fractie van Deventer Sociaal vast te stellen
2. de beantwoording aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Per brief van 25 oktober 2021 heeft Kitty Schmidt van de fractie van Deventer Sociaal uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over de uithuisplaatsing van kinderen in verband met de toeslagenaffaire. Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kader

Betrokken partijen en participatie

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Schriftelijke vragen ex artikel 46 RvO
Betreft; Vragen uithuisplaatsing kinderen toeslagenaffaire

25 oktober 2021

Geacht college,

Uit recent onderzoek van het CBS (centraal bureau voor de statistiek) is bekend geworden dat er sinds 2015 meer dan 1100 kinderen uit huis zijn geplaatst. Een deel van deze uithuisplaatsingen heeft mogelijk te maken met de kindertoeslagaffaire.

Ook in onze gemeente zijn inwoners de dupe geworden van de toeslagenaffaire en bestaat de kans dat ook kinderen uit Deventer uit huis zijn geplaatst.

We hebben daarom de volgende vragen aan het college van B&W

1)

Is bij het college bekend hoeveel kinderen uit de Gemeente Deventer sinds 2015 uit huis zijn geplaatst?

2)

Het is (nog) niet bekend of de uit huis geplaatste kinderen ook een- op- een slachtoffer zijn geworden van de toeslagenaffaire.

Is het college bereid te onderzoeken of en hoeveel kinderen uit onze gemeente uit huis zijn geplaatst vanwege de toeslagenaffaire?

3)

Wat kan de gemeente doen om ouders en kinderen die wel slachtoffers zijn geworden bij te staan en ervoor te zorgen dat deze kinderen zo snel als mogelijk weer terug kunnen keren naar hun ouders?

Met vriendelijke groet,
Kitty Schmidt Versteeg
Raadslid Deventer Sociaal

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

0570 - 695181
direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Aan de fractie van Deventer Sociaal
t.a.v. mw. K. Schmidt-Versteeg
Interne Post

2021-191
kenmerk

uw referentie

9 november 2021
datum

M.C. Eggel
contactpersoon

Schriftelijke vragen ex art 46 RvO
onderwerp

Geachte mevrouw Schmidt,

In uw brief van 25 oktober jl. hebt u ons college schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over uithuisplaatsingen van kinderen vanwege de toeslagenaffaire.

Vooraf wil het college het volgende opmerken. De afgelopen weken was er landelijk veel aandacht voor uithuisplaatsingen van kinderen van gedupeerde ouders in de Kindertoeslagenaffaire. In Deventer hebben wij zicht op het aantal uithuisplaatsingen (zie ons antwoord op uw vraag 1), maar net als bij het landelijke beeld is geen causale 1-op-1-koppeling te maken met de toeslagenaffaire. Aan een uithuisplaatsing door de rechter gaat bovendien een zorgvuldig traject van onderzoek naar en advisering over de samenhang van – vaak complexe - oorzaken vooraf, alsmede weging daarvan door de rechter. Een uithuisplaatsing vindt nooit om één reden plaats. Dus ook niet schulden van het gezin als gevolg van de toeslagenaffaire.

Gemeenten zijn via de VNG in gesprek met het rijk, de Raad voor Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland en jeugdzorgaanbieders over een mogelijk Plan van Aanpak. Zodra wij daar meer zicht op hebben informeren wij de raad.

Vraag 1:

Is bij het college bekend hoeveel kinderen uit de Gemeente Deventer sinds 2015 uit huis zijn geplaatst?

Antwoord:

Bij de gemeente is vanaf 2018 bekend hoeveel kinderen uit huis geplaatst zijn.

De cijfers over de periode 2015 tot en met 2017 zijn niet goed uit het systeem te halen. Dit heeft een administratieve reden: onder één productcode voor de bekostiging van zorgaanbieders zijn verschillende vormen van zorg ondergebracht. Dus niet alleen de kosten van een uithuisplaatsing vallen onder deze code maar ook bijv. ambulante begeleiding. Vanaf 2018 is deze systematiek aangepast en hebben de kosten voor uithuisplaatsingen een eigen productcode.

Het gaat om de volgende aantallen:

2018	15
2019	18
2020	Wordt nagezocht

Het landelijk beeld (cijfers van het CBS) is dat er op dit moment 420 door de rechter uit huis geplaatste kinderen zijn waarvan de ouder gedupeerd is. Ook hier is het causaal verband met de Kindertoeslagenaffaire niet te bepalen, vanwege de bij de inleiding aangegeven redenen en ook omdat dit niet wordt geregistreerd.

Vraag 2:

Het is (nog) niet bekend of de uit huis geplaatste kinderen ook een- op- een slachtoffer zijn geworden van de toeslagenaffaire. Is het college bereid te onderzoeken of en hoeveel kinderen uit onze gemeente uit huis zijn geplaatst vanwege de toeslagenaffaire?

Antwoord:

Bij het college i.c. het team toegang jeugd en het Budget Advies Bureau Deventer zijn geen signalen binnengekomen dat uithuisplaatsingen één op één zijn toe te rekenen aan de toeslagen affaire. Er zullen mogelijk Deventer casussen zijn waarbij de toeslagenaffaire een rol heeft gespeeld. Echter het is niet zo dat wanneer er schulden zijn kinderen per definitie uit huis worden geplaatst. Er spelen dan meer zaken/factoren. Door schulden kunnen andere problemen ontstaan (bijv. relatieproblemen, met huisvesting, stress, huiselijk geweld, drank- en drugsgebruik), maar omgekeerd kan dit ook het geval zijn. Bekend is dat armoede algemeen wel een risicofactor is bij uithuisplaatsingen.

Mocht het college wel deze signalen ontvangen dan zal het daar actief mee aan de slag gaan. Er is op dit moment niet voor gekozen om – met inachtneming van de privacywet met versleutelde bestanden - de gegevens van Deventer ouders die slachtoffer zijn geworden van de toeslagen affaire, te vergelijken met de gegevens van de uithuisgeplaatste kinderen in de periode 2015 – 2020. Dit is arbeidsintensief en tijdrovend werk. Daarnaast is de gemeente in afwachting van het in de inleiding genoemde plan van aanpak van de VNG.

Vraag3:

Wat kan de gemeente doen om ouders en kinderen die wel slachtoffers zijn geworden bij te staan en ervoor te zorgen dat deze kinderen zo snel als mogelijk weer terug kunnen keren naar hun ouders?

Antwoord:

Lokaal hanteren wij maatwerk. De gemeente Deventer neemt actief contact op met alle gedeputeerde ouders van de Toeslagenaffaire waarvan wij de gegevens ontvangen via de Belastingdienst om na te gaan of er hulp of ondersteuning nodig is op een of meerdere leefgebieden. Ook kunnen gedupeerden zich zelf melden bij de gemeente. Per situatie wordt maatwerk geleverd afhankelijk van wat er nodig is. Uithuisplaatsing van kinderen is tot nu toe niet aan de orde gekomen bij deze gesprekken.

Wanneer de gemeente ouders bij gaat staan om uit huis geplaatste kinderen zo snel als mogelijk terug te laten keren naar hun ouders, treedt de gemeente buiten haar rol die in het jeugdzorg stelsel is vastgesteld en schept daarmee mogelijk ook een precedent naar ouders van kinderen die uit huis geplaatst zijn en waarbij geen link met de toeslagen affaire te leggen is.

Tegen ouders zeggen wij altijd: de kinderrechtster is onafhankelijk en bekijkt uw zaak van alle kanten en beslist over terugkeer naar huis en onder welke condities. Wij kunnen en willen als gemeente niet in deze verantwoordelijkheid treden.

Op landelijk niveau werkt de VNG op dit moment samen met rijk, de Raad voor Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland en jeugdzorgaanbieders aan een plan van aanpak om te kijken welke ondersteuning aan deze groep ouders en kinderen geboden kan worden, wat de impact daarvan is op onder meer gemeenten en welke partijen daar een rol in spelen. Vertrekpunt zijn de wensen en behoeften van ouders en kinderen waarbij het belang van het kind voorop staat. De inzet is dat in het plan van aanpak ook vrijwillige uithuisplaatsingen worden meegenomen. Uitgangspunt is dat vanuit één centraal punt ouders op dit specifieke onderwerp worden ondersteund. De VNG gaat samen met gemeenten kijken naar de uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid van het plan van aanpak en de organisatorische consequenties voor gemeenten.

Ter toelichting nog het volgende:

Er zijn twee wijzes van uithuisplaatsing.

De eerste is een vrijwillige uithuisplaatsing. Dit loopt via team toegang jeugd. Met medewerking van team toegang jeugd zijn geen kinderen vrijwillig uit huis geplaatst met als directe aanleiding de toeslagen affaire. De tweede wijze tot uithuisplaatsing verloopt via de kinderrechter. In dit geval hebben óf team toegang jeugd óf Veilig Thuis IJsselland (VTIJ) een verzoek tot onderzoek en machtiging uithuisplaatsing verzocht. Een uithuisplaatsing is in principe maximaal een jaar, soms een aantal maanden, soms een aantal weken. De periode van een jaar kan worden verlengd met nog een jaar. En in uitzonderlijke gevallen met nog een jaar. De kinderrechter toetst die verlenging telkens, daarbij worden alle factoren door de kinderrechter gewogen.

Het doel is in principe altijd dat kinderen zodra dat kan teruggaan naar hun ouders.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König